Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

"Мероприятия по защите растений в многолетних культурах в июне"

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата 10.06.2026 | **Выпуск** 6/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Язык** RU
www.plant-protection.com/article/2432?lang=ru

Метеорологичните условия през първото и второто десетдневие на юни ще създадат предразположеност за повишен инфекциозен фон на гъбни патогени – късно кафяво гниене по овощните дървета, струпясване по ябълка и круша, ако не сте управлявали предварително тези болести. През месеца трябва да продължат третиранията срещу плодови червеи, листоминиращи молци и листни въшки по овощните дървета.

По-подходящи условия за провеждане на растителнозащитни пръскания ще настъпят през третото десетдневие на месеца.

В овощните разсадници

Борбата с болестите и неприятелите продължава в разсадниците, семепроизводните насаждения и маточниците с клонови и дюлеви подложки.

Ябълковите и крушовите разсадници и маточници се пръскат с меден препарат – 1% Бордолезов разтвор, Funguran OH 50 WP – 150-250 g/ha, Champion WP – 0.3%, Caper Key – 180-300 g/ha срещу струпясване и с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) или Dipel 2X (0.1%) срещу листогризещи насекоми и с един от препаратите – Afinto (14 g/ha), Mospilan (25 g/ha), Tepeki (14 g/ha), Closer 120 EC (20 ml/ha, а при силно нападение 40 ml/ha) срещу листни въшки. Пръсканията продължават до края на вегетацията.

Брашнеста мана по праскова

Ябълкови и прасковени сортове, чувствителни към брашнеста мана, както и клонови ябълкови подложки, се пръскат на всеки 8-10 дни със серен препарат – Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha.

Вишневи и черешови сортове, както и подложки от дива череша (махалебка), се пръскат на всеки 8-10 дни със Silit 544 SC – 125 ml/ha срещу цилиндроспориоза.

Клонови дюлеви подложки и крушови фиданки в семепроизводни насаждения се пръскат с меден препарат – 1% Бордолезов разтвор, Funguran OH 50 WP – 150-250 g/ha, Champion WP – 0.3%, Caper Key – 180-300 g/ha срещу кафяво листно петно на интервали от 10 дни до края на вегетацията.

При наличие на калифорнийска щитоносна въшка и американска бяла пеперуда се пръска съответно с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) или Dipel 2X (0.1%) срещу американска бяла пеперуда. Гнездата на гъсениците на американската бяла пеперуда се изрязват и изгарят.

В овощните градини

Повреди, причинени от гъсеници на сливовия плодов червей

Поставят се отровни примамващи колани за унищожаване на гъсениците от второто поколение на сливовия плодов червей. Събират се опаднали червиви плодове – ябълки, круши, сливи, орехи – за намаляване плътността на второто поколение плодови червеи. Поставят се феромонови капани за улавяне на пеперудите на плодовите червеи, във връзка с определяне сроковете за пръскане срещу второто им поколение.

Извършват се прегледи на неотровените примамващи колани за установяване началото на летежа на пеперудите от второто поколение плодови червеи.

Преглеждат се 2500-3000 ябълкови плода от различни сортове, събрани от няколко дървета, разпръснати из градината, за установяване на червивостта и необходимостта от пръскане срещу второто поколение на ябълковия плодов червей. Ако червивостта е под 2%, пръскане не се извършва. Събират се и се унищожават опаднали червиви плодове за намаляване плътността на второто поколение плодови червеи.

Събират се и се унищожават червиви лешникови плодове за намаляване плътността на лешниковия хоботник.

Извършват се наблюдения за установяване на първите петна от ръжда по сливите, развитието на листоминиращи молци и акари. Продължава прегледът на овощните градини за откриване на дървета, заразени с вирусни болести, и тяхното маркиране.

Поставят се отровни примамки (картофи, моркови или други зеленчуци, напоени с Actellic 50 EC, Biona Sincar – 4 L на 1 kg) или се заравя Mesurol Schneckenkorn (250 g/ha) срещу обикновената полевка. Примамката се поставя в тунелите на полевката с помощта на шпатула или пинсета.

Калифорнийската щитоносна въшка (Quadraspidiotus perniciosus) е карантинен неприятел и е разпространена само в някои райони на България. Тя е типичен полифаг. Установено е, че увреждa над 260 растения. Най-често се среща по касис и френско грозде, ябълка, круша, дюля, глог, праскова, слива, череша, ясен, акация, топола, върба и др., а по-рядко по кайсия, орех, бадем, лоза, хризантема и др. По плодовете щитките обикновено се натрупват в

дръжковото вдлъбнато и в чашката. При силно нападение щитки се забелязват по цялата повърхност на плода, в резултат на което плодът придобива пъстра червено-виолетова петнистост. Такива плодове имат ниска търговска стойност. За биологичен контрол на калифорнийската щитоносна въшка се използват нейните паразити Prospaltella perniciosi, Aphytis proclia, Aphytis mitilospidis и др., които се пускат в нападнатите картирани участъци в рамките на интегрираната растителна защита.

Срещу калифорнийска щитоносна въшка се третира с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha).

Гнезда на американска бяла пеперуда

Намерените гнезда на гъсеници от американска бяла пеперуда се изрязват и изгарят, а нападнатите насаждения се третират с Dipel 2X (0.1%).

През месеца ябълковите дървета се пръскат два пъти със серен препарат – Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha, или с един от препаратите – Systhane 20 EW – 0.03%, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0.02% срещу брашнеста мана.

Прасковените градини се пръскат със серен препарат – Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha, или с един от препаратите – Systhane 20 EW – 0.03%, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0.02% срещу брашнеста мана, и с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) срещу източен плодов червей, анарзия, зелен бръмбар, листни въшки и щитоносни въшки, листогризещи гъсеници, и с един от препаратите – Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (0.05%), Naturalis (100-150 ml/ha) срещу акари.

Прасковеният молец (Anarsia lineatella Zell.) е разпространен в цялата страна, но по-масово в районите, където се отглеждат праскови и кайсии. Напада още слива, бадем, вишна, череша и дива слива. Гъсеницата на прасковения молец изгризва младите филизи, като унищожава едногодишния прираст и причинява червивост на плодовете. Когато не се вземат мерки за борба с прасковения молец, повредите могат да достигнат 15-20%.

Второ пръскане на прасковените градини се извършва след 10-12 дни с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) срещу анарзия, и със серен препарат – Sulfur WG 600 g/ha, Solfo 80 WG – 750 g/ha, или с един от препаратите – Systhane 20 EW – 0.03%, Luna Experience – 50-75 ml/ha, Flint Max 75 WG – 0.02% срещу брашнеста мана.

Сливовите градини се пръскат със Signum (45 g/ha) срещу ръжда и Chorus 50 WG (45 g/ha) срещу кафяво гниене, и с един от препаратите – Carpovirusine (100 ml/ha), Madex Top (10 ml/ha), Dipel DF (50-150 g/ha), Sineis 480 SC (20-37.5 ml/ha), Delegate 250 WG (30 g/ha), Avant 150 EC (33.3 ml/ha), Deca EC (30 ml/ha), Decline 2.5 EC (30 ml/ha), Lamdex extra (60-100 g/ha) срещу сливов плодов червей. При висока плътност на акари и листни въшки се третира съответно с един от препаратите – Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (0.05%), Naturalis (100-150 ml/ha) и с Tepeki (14 g/ha), Mospilan (25 g/ha), Closer 120 EC (20 ml/ha, а при силно нападение 40 ml/ha).

Крушови градини, нападнати от крушови листни бълхи и дървеници, се третират с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha).

Дюлеви градини се пръскат с Chorus 50 WG (45 g/ha) срещу кафяво гниене и кафяво листно петно, и с един от препаратите – Carpovirusine (100 ml/ha), Madex Top (10 ml/ha), Dipel DF (50-150 g/ha), Sineis 480 SC (20-37.5 ml/ha), Delegate 250 WG (30 g/ha), Avant 150 EC (33.3 ml/ha), Deca EC (30 ml/ha), Decline 2.5 EC (30 ml/ha), Lamdex extra (60-100 g/ha) срещу плодов червей.

Кайсиеви градини се пръскат с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) срещу източен плодов червей, анарзия, калифорнийска щитоносна въшка, листозавивачки, и с един от препаратите – Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (0.05%), Naturalis (100-150 ml/ha) срещу акари.

Черешови и вишневи градини се третират със Silit 544 SC – 125 ml/ha срещу цилиндроспориоза.

В ягодовите насаждения

Ягодови насаждения, нападнати от коренови хоботници, се пръскат с един от инсектицидите – Decis 100 EC (17.5 ml/ha) или друг на база делтаметрин, Mospilan 20 SP (30 g/ha), Naturalis (100 ml/ha) – чрез поливане, предварително.

Бялото листно петно по ягодата е най-разпространената и най-вредоносна болест по ягодата. Проявява се както по културните сортове, така и по диворастящите видове ягоди. Причинител на бялото листно петно по ягодата е гъбата Mycosphaerella fragariae, която напада листата и техните дръжки, разклоненията, съцветията, чашелистчетата и рядко плодовете. Проявата на симптомите е най-силна и типична при температура 20-25°C. Силно чувствителни към бяло листно петно по ягодата са сортовете Eva Macherauch и Mieze Schindler, а устойчиви са Zenga Zengana, Belrubi, Madame Moutot, Early Market, Redgauntlet, Gorella, Pocahontas, Cambridge Favourite, Holiday, Sharpless, White Pineapple и др.

След прибиране на плодовете ягодовите насаждения се пръскат с меден препарат – 1% Бордолезов разтвор, Funguran OH 50 WP – 150-250 g/ha, Champion WP – 0.3%, Caper Key – 180-300 g/ha срещу бяло и червено листни петна.

В малиновите насаждения

След прибиране на плодовете насажденията се пръскат с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5 ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) срещу малинов бръмбар, малинова галица, малинов агрилус. При наличие на акари се добавя един от препаратите – Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (0.05%), Naturalis (100-150 ml/ha).

Обикновеният малинов бръмбар (Byturus tomentosus) се превърна в икономически най-важния неприятел по малината. Напада и къпината, но по-слабо. Повреди причинява имагото (бръмбарът) и ларвата. Имагото напада цветните пъпки и цветовете, като уврежда тичинките, плодника и младите завръзи, а също така изгризва листата. Ларвата е по-вредна; тя се храни с вътрешността на плодовете, като ги прави червиви.

Малиновите насаждения се пръскат с меден препарат – 1% Бордолезов разтвор, Funguran OH 50 WP – 150-250 g/ha, Champion WP – 0.3%, Caper Key – 180-300 g/ha срещу листни петна.

В насажденията от касис и френско грозде

Насажденията от касис и френско грозде се пръскат 10-12 дни след последното пръскане с пиретроиден инсектицид – Decis 100 EC – 7.5 -12.5

ml/ha, Sumicidin 5 EC (0.02%), Aphicar 100 EC (15 ml/ha), Efcymetrin 10 EC (15 ml/ha) срещу касисова стъкленка.

Касисовата стъкленка (Synanthedon tipuliformis Cler.) е широко разпространена у нас. Напада касиса и френското грозде. Повредите по леторастите достигат над 30-40%. Касисовата стъкленка развива едно поколение годишно. Зимува като гъсеница от различна възраст в ходовете, най-често в двугодишни стъбла. При масово нападение цели храсти загиват. Повредите обикновено се забелязват в края на юни – средата на юли. Гъсениците продължават да се хранят до късна есен и при застудяване остават да зимуват в повредените места.

След прибиране на плодовете насажденията се пръскат с един от препаратите – Valmec (60-96 ml/ha), Apollo 50 SC (40 ml/ha), Nissoran 5 EC (0.05%), Naturalis (100-150 ml/ha) срещу акари.

Междуредията в насажденията от касис и френско грозде се пръскат с Agroxon 500 SL (120 ml/ha) и Fusilade Max 125 EC (100-300 ml/ha). Плевелите се картират втори път.

В лозята

В лозята се води борба срещу мана и брашнеста мана. Тези болести могат да унищожат преждевременно листната маса, в резултат на което добивът значително намалява.

Борбата срещу мана трябва да започне веднага след появата на леторастите над жиците. При чести валежи и роса се пръска на всеки 3–7 дни за всеки инкубационен период, а при сухо време – преди всяко напояване. Третира се с един от препаратите – Quadris 25 SC – 0.075 – 0.1%, Ridomil Gold Combi 45 WG – 200 g/ha, Ridomil Gold R WG – 500 g/ha, Ridomil Gold SL – 20 ml/ha. Ако желаете да третирате биологично, за профилактика, преди или след дъжд, тъй като споменатите фунгициди не са системни, можете да използвате меден препарат – 1% Бордолезов разтвор – 180 - 300 g/ha разтвор, Funguran OH 50 WP – 150 - 250 g/ha, Champion WP - 0.3%, Caper Key – 180 - 300 g/ha. Serenade ASO също е вариант, но действа по-слабо от споменатите системни фунгициди.

За контактните фунгициди – Akoidal WG – 0.25%, Azumo 80 WG – 400 g/ha, Cumulus – 0.2-0.5%, Solfo 80 WG – 400 g/ha, интервалът между отделните пръскания срещу брашнеста мана трябва да бъде около 7-8 дни, а за системните – Flint Max 75 WG – 0.016%, Folicur 250 EW – 0.04%, Custodia 320 SC – 75 ml/ha, Dinali 090 DC – 50-65 ml/ha, Domark 10 EC – 25-30 ml/ha, Dynasty 25 EW – 40 ml/ha, Luna Experience – 12-40 ml/ha, Sinstar – 70-80 ml/ha – 12-14 дни.

Борбата с причинителите на икономически най-важните болести в плододаващите лозя продължава. През този период, освен по листата, видими признаци на инфекция от мана могат да се наблюдават и по чепките и гроздовете. Цветовете и младите завръзи се покриват със сиво-белезникав спороносен налеп, потъмняват и изсъхват. При късна инфекция, когато зърната са наедрели, се появява друга форма на болестта – кафяво гниене.

Откъм страната на дръжката на зърното се наблюдава кафява некроза с характерни двойни вдлъбнатини, които постепенно нарастват и водят до изсъхване, мумифициране и окапване. Непръсканите млади зърна могат да се заразят до омекването им във фазата на зреене (veraison). Това налага последното пръскане да се извърши, когато зърната достигнат големина на грахово зърно.

Препоръчват се профилактични третирания преди спороношението на патогена и преди валеж. Сроковете за пръскане се определят на базата на инкубационните периоди. Те се изчисляват според ефективната температура, която е равна на разликата между среднодневната температура и 7.9 °C, което е биологичната нула, при която паразитът не се развива. Един инкубационен период продължава до натрупването на сума от ефективни температури, равна на 61 °C. Изчисляването на всеки инкубационен период започва при наличие на дъжд или роса за поне 2 часа. Профилактични третирания срещу мана се препоръчват за всеки 4-5